

CRT - CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובע [שם חסוי]¹

Rosa Henschel and Max Henschel של בעניין חשבונותיהם

מס' תביעה: 002965/EZ, 100018/EZ²

גובה המענק: 203,400.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתו של [שם חסוי] ("התובע") לחשבונותיהם של רוזה הנשל ומקס הנשל ("בעלי החשבונות") בכנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל המענקים מתפרסמים. אם תובע מבקש לשמור על חיסיון לגבי תביעתו, כפי שקורה במקרה זה, שם התובע, שמות קרובי משפחתו - להוציא את שם בעל החשבון - ושמו של הבנק נשמרים חסויים.

מידע שהוגש על ידי התובע

התובע הגיש טופס תביעה בו זיהה את בעלי החשבונות כדודתו רוזה הנשל ובעלה מקס הנשל, אשר נולדו בברלין, גרמניה, והיה אחיו של אביו התובע. התובע ציין ומסר מסמכים אשר מראים שמשפחתו התגוררה בברלין, עיר בה מקס הנשל עבד בעסק המשפחתי של רשת חנויות. ברשות התובע, שהיה תינוק בתקופת השואה, היה מידע מסוים לגבי דודו ודודתו. בסביבות 1937, הורי התובע [שם חסוי] ו[שם חסוי], דודתו מצד אביו [שם חסוי] וסבתו מצד אביו [שם חסוי], ברחו מגרמניה לצרפת, ארץ בה נולד התובע ב 6 באוגוסט 1940. אחרי זה, המשפחה עברה לבריטלי, בלגיה. ב 1942, הורי התובע נלקחו על ידי הנאצים ונרצחו. התובע ודודתו, [שם חסוי], שרדו את השואה. [שם חסוי] נשאה ל[שם חסוי] (שאבד את אישתו ואת חמשת ילדיו בשואה) ויחד עם התובע עלו לישראל ב 1949. ב 1957, התובע אומץ באופן רשמי על

1

התובע מסר את שמו ואת שם כמה מקרוביו רק בעברית בטופס התביעה. למען החלטה זו, ה CRT תעתק שמות אלה לאותיות בלטינית. למרות זאת, כדי למצוא התאמות בין השמות שהוגשו בטופס התביעה ובין השמות המופיעים במאגרי המידע של הבנקים, ה CRT השתמש במאגר המידע של יד ושם בישראל אשר מסר גרסאות שונות באותיות בלטינית עבור כל אחד מן השמות.

2

התובע הגיש תביעה נוספת לחשבונה של Gertrude Glücksmann, מס' 002964. ה CRT יטפל בתביעה זו בהחלטה נפרדת.

ידי [שם חסוי] ו[שם חסוי]. [שם חסוי], מבית [שם חסוי], נפטרה ב 1967 בישראל. ב 1974 התובע שינה את שמו למנחם גבע.

התובע הגיש מידע משמעותי, הכלל עותקים של תעודת הנשואים של הוריו הביולוגים, תעודת האימוץ שלו, תעודת שינוי שמו ועותק של תעודת הפטירה של סבו מצד אביו, [שם חסוי], אשר מוכיח שמקס הנשל היה אחיו של אביו התובע ושהם התגוררו בברלין.

כמו כן, התובע הגיש לבית הדין שאלון ראשוני ב 1999, בו הוא תבע את זכותו לחשבון בנק שוויצרי בבעלות הוריו הביולוגים ובו הוא גם ציין שמשפחתו התגוררה בברלין.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות הצהרת הסכמה, טופס ייפוי כוח ותדפיסים ממאגר המידע של הבנק. לפי רשומות אלה, בעלי החשבונות היו רוזה הנשל, מבית גוטליב, ומקס הנשל, אשר היו גם בעלי יפוי כוח הדדי לחשבונותיהם. לפי רשומות הבנק, לרוזה הנשל היה חשבון ניירות ערך³ ולמקס הנשל היה חשבון מסוג בלתי ידוע. לפי רשומות הבנק, בעלי החשבונות התגוררו ב 27 Prenzlauerstrasse, ברלין. בהצהרת ההסכמה אשר נחתמה ב 25 ביולי 1929, מקס הנשל נתן לבנק את הסכמתו שלאישתו, רוזה הנשל, תהיה נגישות לחשבונות ובאותו יום רוזה הנשל נתנה ייפוי כוח לבעלה כלפי חשבונה. רשומות הבנק לא מראות מתי החשבונות נסגרו או למי שולמו היתרות. ברשומות הבנק גם לא מופיע ערך החשבונות. המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבונות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מה Independent Committee of Eminent Persons (הוועדה העצמאית של אישי ציבור, להלן "ICEP") לא מצאו חשבונות אלה במערכת של החשבונות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבונות נסגרו. מבקרים אלה ציינו שלא מצאו עדות לפעילות בחשבונות אלה אחרי 1945. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעלי החשבונות או יורשיהם סגרו את החשבונות וקיבלו את היתרות.

בחינת ה CRT

זיהוי בעלי החשבונות

התובע זיהה באופן מספק את בעלי החשבונות. שמות דודתו ודודו מתאימים לשמות שפורסמו לגבי בעלת החשבון ובעל ייפוי הכוח, בהתאם. התובע ציין שבעלת החשבון ובעל ייפוי הכוח היו נשואים זה לזה, עובדה המתאימה למידע שלא פורסם לגבי בעלי החשבון, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, התובע ציין ומסר מסמכים המראים שדודתו ודודו התגוררו בברלין, עובדה המתאימה למידע שפורסם לגבי בעלי החשבונות, הכלול ברשומות הבנק.

מעמד של בעלי החשבונות כקורבנות של רדיפות הנאצים

התובע הוכיח באופן מספק שבעלי החשבונות היו קורבנות של רדיפות הנאצים. התובע ציין שבעלי החשבונות היו יהודים ושנספו בשואה.

3

ברשומות הבנק נמצא טופס ייפוי כוח שמתייחס ל "Titeldepot" שהוא חשבון ניירות ערך. בתקופה החיא הבנק הרבה להשתמש בטפסים מסוג זה ללא קשר לחשבון שבעניין. לפיכך, למרות שטופס ייפוי כוח זה לא מוכיח שלבעלת החשבון היה חשבון ניירות ערך, ה CRT מסיק את המסקנה, בהעדר הוכחה נגדית, שסביר להניח באופן מספק שלבעלת החשבון היה חשבון מסוג זה.

2

כמו כן, ה-CRT מציין שמאגר מידע בו מופיעים שמות קורבנות של רדיפות הנאצים כולל בן אדם בשם מקס הנשל אשר התגורר בברלין, מידע המתאים למידע שהגיש התובע לגבי בעל של בעלת החשבון. מאגר מידע זה הוא אוסף שמות ממקורות שונים, כולל יד ושם בישראל.

קשר משפחתי עם בעלי החשבונות

התובע הוכיח באופן מספק שבעלי החשבונות היו קרובי משפחה ומסר מסמכים, ביניהם תעודות הפטירה של סבו ותעודת הנשואים של הוריו הביולוגיים, המוכיחים שמקס הנשל היה דודו של התובע. אין כל מידע לפיו לבעלי החשבונות יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות (להלן "סדרי הדין"), מפעיל ה-CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעלי החשבונות או יורשיהם קיבלו את היתרות שבחשבונות. הנחות אלה מופיעות בספח א'⁴. המסקנה שעליה מגיע ה-CRT היא שחזקות (ח) ו (י) שבספח א' תקפות במקרה הנוכחי, ולכן אפשר לקבוע באופן מספק שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קיבלו את תקבולי החשבונות.

יסוד המענק

ה-CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובע. ראשית, התביעה הינה קבילה בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 23 של סדרי הדין. שנית, התובע הוכיח באופן מספק שבעלי החשבונות היו דודתו ודודו וקשר זה מצדיק את המענק. שלישית, ה-CRT קבע באופן מספק שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבונות הנדונים.

סכום המענק

בהתאם לסעיף 35 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה הנוכחי, חישוב ערכו הנוכחי של החשבון שבנדון נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, הערך הממוצע של חשבון ניירות ערך ב 1945 היה 13,000.00 פרנקים שווייצרים והערך הממוצע של חשבון מסוג בלתי ידוע היה 3,950.00 פרנקים שווייצרים. הערך הנוכחי של סכומים אלה נקבע על ידי הכפלתם במקדם 12, בהתאם לסעיף 37(1) של סדרי הדין. לפיכך, הסכום הסופי של המענק הוא 203,400.00 פרנקים שווייצרים.

לפי סעיף 37 (3) (א) של סדרי הדין, במקרים שבהם סכום המענק נקבע בהתאם לחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין, יהיה התשלום הראשוני לטובת התובע 65% מהמענק המאושר והתובע עשוי לקבל בהמשך עד 35% מהמענק המאושר כאשר בית הדין יקבע שיש מקום לעשות כן. במקרה הנוכחי עשה ה-CRT שימוש בחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין כדי לקבוע את ערך החשבון ו 65% מן הסכום הכולל של המענק הוא 132,210.00 פרנקים שווייצרים.

4

ניתן לעיין בשלמות כנספח א' באתר האינטרנט של ה-CRT בכתובת: www.crt-ii.org

הקף המענק

על התובע לדעת שבהתאם לסעיף 25 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתו כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתה לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

Claims Resolution Tribunal

להתייחסות בלבד – הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראיה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הגתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר השלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב – 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות חיובים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הבנקים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבוניות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הגנה בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²;
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחרי המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1

ראה: Independent Commission of Experts Switzerland – Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברג'ייר"); וכן ראה Independent Committee of Eminent Persons, Report on Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, תבל הסודטים, מדינות החסות בהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופח, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברג'ייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעודי התעבורת הבנקאית בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברג'ייר בעמ' 40 (סוען כי "בכל הגוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה הפדרלית [מיום

13 בדצמבר 1996). השמדת מסמכים סיונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, ראה Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברג'ייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 450-451, וככל הנראה גם לדומניה, ראה Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע לכספים שלא נדרשן' נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". ראה לעיל בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף גרוב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000) ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברג'ייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים האיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורש' כפי שכונו – חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה – ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדחוק מספר נמוך של חשבונות במקרה משנת 1956. "תוצאה מזערית של חקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956).

"לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברג'ייר בעמ' 455, או תוך הטעייה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שנזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו הייתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה CRT חזקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראיה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. ראה In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).